

Vissa frågor om Försvarsmaktens personal

Sammanfattning

Utskottet föreslår ett tillkännagivande till regeringen med anledning av ett motionsyrkande om att införa en medalj för särskilt berömvärda internationella insatser. Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden.

Motionerna som behandlas i betänkandet berör bl.a. bemanning, personalförsörjning, hantering av trakasserier, subventioner, premier och veteranfrågor.

I betänkandet finns 18 reservationer (M, SD, C, V, L, KD).

Behandlade förslag

Ett fyrtiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Bakgrund.....	6
Utskottets överväganden.....	8
Värnplikt, bemanning och behörighetskrav.....	8
Personalförsörjning.....	10
Rekrytering.....	14
Subventioner, premier och villkor.....	16
Veteranfrågor och utmärkelser.....	19
Utnämningar.....	24
Reservationer.....	26
1. Värnplikt och bemanning, punkt 1 (M).....	26
2. Värnplikt och bemanning, punkt 1 (SD).....	27
3. Behörighetskrav, punkt 2 (M, SD, L).....	28
4. Personalförsörjning, punkt 3 (M).....	28
5. Personalförsörjning, punkt 3 (V).....	29
6. Officerare och reservofficerare, punkt 4 (M, C, L, KD).....	30
7. Stöd till samhället, punkt 5 (M, KD).....	31
8. Rekrytering, punkt 6 (M).....	32
9. Rekrytering, punkt 6 (SD).....	32
10. Rekrytering, punkt 6 (C).....	33
11. Subventioner, premier och villkor, punkt 7 (M).....	34
12. Subventioner, premier och villkor, punkt 7 (SD).....	35
13. Subventioner, premier och villkor, punkt 7 (C).....	36
14. Personalbostäder, punkt 8 (M, L, KD).....	36
15. Veteranfrågor, punkt 9 (M).....	37
16. Veteranfrågor, punkt 9 (SD).....	38
17. Veteranfrågor, punkt 9 (C).....	38
18. Årlig medaljering för internationella insatser, punkt 11 (M, C, L, KD).....	39
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	41
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18.....	41

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Värnplikt och bemanning

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 32, 35 och 50,

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 11 och

2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 23.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

2. Behörighetskrav

Riksdagen avslår motion

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 12.

Reservation 3 (M, SD, L)

3. Personalförsörjning

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 8, 13 och 14,

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 7 och

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 17.

Reservation 4 (M)

Reservation 5 (V)

4. Officerare och reservofficerare

Riksdagen avslår motion

2017/18:3220 av Allan Widman m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 11.

Reservation 6 (M, C, L, KD)

5. Stöd till samhället

Riksdagen avslår motion

2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 13.

Reservation 7 (M, KD)

6. Rekrytering

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 46 och 47,

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 10 och 13 samt

2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 3.

Reservation 8 (M)

Reservation 9 (SD)

Reservation 10 (C)

7. Subventioner, premier och villkor

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 37 och 39–41,
2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 8, 9, 14 och 16
samt

2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 2.

Reservation 11 (M)

Reservation 12 (SD)

Reservation 13 (C)

8. Personalbostäder

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 15 och
2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 39.

Reservation 14 (M, L, KD)

9. Veteranfrågor

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 11 och 12,
2017/18:2719 av Erik Ezelius m.fl. (S),
2017/18:2753 av Pål Jonson (M) yrkandena 1 och 2,
2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 17,
2017/18:3339 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3 och
2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 6.

Reservation 15 (M)

Reservation 16 (SD)

Reservation 17 (C)

10. Medalj för särskilt berömvärda internationella insatser

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att införa en medalj för särskilt berömvärda internationella insatser och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:122 av Allan Widman (L).

11. Årlig medaljering för internationella insatser

Riksdagen avslår motion

2017/18:3220 av Allan Widman m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 15.

Reservation 18 (M, C, L, KD)

12. Utnämningar

Riksdagen avslår motion

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 44.

Stockholm den 8 mars 2018

På försvarsutskottets vägnar

Allan Widman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Allan Widman (L), Åsa Lindestam (S), Hans Wallmark (M), Peter Jeppsson (S), Beatrice Ask (M), Alexandra Völker (S), Kent Härstedt (S), Anders Schröder (MP), Lotta Olsson (M), Paula Holmqvist (S), Roger Richtoff (SD), Mikael Oscarsson (KD), Mattias Ottosson (S), Lars Püss (M), Jeff Ahl (SD), Håkan Svenneling (V) och Peter Helander (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 42 motionsyrkanden om försvarets personalförsörjning och Försvarmaktens personalpolitik. Motionerna väcktes under den allmänna motionstiden 2017/18. De rör bl.a. bemanning, personalförsörjning, hantering av trakasserier, subventioner, premier och veteranfrågor.

Vid sammanträdet den 16 november 2017 informerade Totalförsvarets rekryteringsmyndighet utskottet om arbetet med personalförsörjning av det militära försvaret, såsom återaktivering av värnplikt, mönstring och repetitionsutbildning.

Den 21 november 2017 informerade Försvarmakten utskottet om genomförandet av medarbetarundersökningen FM Vind.

Den 7 december 2017 informerade företrädare för kvinnliga anställda inom Försvarmakten utskottet om ett upprop mot kränkningar och övergrepp inom försvaret kallat #givakt och bitihop. Försvarmakten informerade vid samma tillfälle utskottet om sitt arbete med anledning av uppropet.

Bakgrund

Riksdagen beslutade våren 2010 om lagstiftning som fastställde att försvarets personalförsörjning ska vila på frivillighet och att en könsneutral totalförsvarsplikt endast ska tillämpas när försvarsberedskapen så kräver (prop. 2009/10:160, bet. 2009/10:FöU8, rskr. 2009/10:269). När förslaget behandlades konstaterade utskottet att det blivit alltmer uppenbart att totalförsvarsplikten urholkats, och man såg ett behov av att reformera den militära utbildningen och anpassa den till en insatsorganisation i enlighet med det försvarspolitiska inriktningsbeslutet. Utskottet utgick från att regeringen och Försvarmakten noggrant skulle planera för att snabbt kunna återuppta grund- och repetitionsutbildningen av värnpliktiga och civilpliktiga om så skulle behövas.

Frågor om Försvarmaktens personalförsörjningssystem har tidigare behandlats av utskottet i betänkandena 2013/14:FöU2, 2014/15:FöU7, 2015/16:FöU8 och 2016/17:FöU4. Regeringen beslutade den 24 oktober 2013 om en utredning av hur Försvarmaktens personalförsörjning bör utvecklas inom ramen för den beslutade försvarspolitiska inriktningen (dir. 2013:94). Utredningens betänkande Försvarmakten i samhället – en långsiktigt hållbar militär personalförsörjning och en modern folkförankring av försvaret (SOU 2014:73) presenterades i november 2014. Utredningen har remissbehandlats, och remissinstanserna lämnade sina svar till Regeringskansliet den 1 mars 2015.

Den 14 november 2014 beslutade utskottet att riksdagens förra försvarspolitiska beslut skulle följas upp. En utredare fick därför i uppdrag att analysera om Försvarsmaktens organisation har utvecklats i enlighet med det beslut som riksdagen fattade 2009 när det gäller bemanningsläget och att beskriva i vilken omfattning bemanningen har genomförts med anställd respektive värnpliktig personal. Utredarens rapport Blev det som vi tänkt oss? (2014/15:RFR4) överlämnades till utskottet den 5 mars 2015.

I den försvarspolitiska inriktningspropositionen (prop. 2014/15:109) har regeringen konstaterat att det finns fortsatta utmaningar i den nya personalförsörjningen. En särskild utredare har därför haft i uppdrag (dir. 2015:98) av regeringen att föreslå en långsiktigt hållbar personalförsörjning av det militära försvaret som även i fortsättningen huvudsakligen baseras på frivillighet, men där en ökad användning av totalförsvarsplikten kompletterar frivilligheten när krigsorganisationens behov inte kan tryggas enbart genom frivillig rekrytering. Utredaren överlämnade sitt betänkande En robust personalförsörjning av det militära försvaret (SOU 2016:63) den 28 september 2016.

Med stöd av 1 kap. 3 a § lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt fattade regeringen den 2 mars 2017 beslut om att totalförsvarspliktiga ska vara skyldiga att mönstra och fullgöra grundutbildning med värnplikt. Skyldigheten att mönstra gäller sedan den 1 juli 2017. Skyldigheten att fullgöra grundutbildning med värnplikt gäller sedan den 1 januari 2018.

Utskottets överväganden

Värnplikt, bemanning och behörighetskrav

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om värnplikt, behörighetskrav och bemanning av Försvarsmakten.

Jämför reservation 1 (M), 2 (SD) och 3 (M, SD, L).

Motionerna

Mikael Jansson m.fl. (SD) anför i motion 2017/18:2017 att samtliga unga män i en årsklass ska mönstras medan det för kvinnor ska vara frivilligt (yrkande 32). Vidare yrkar motionärerna på förlängd värnpliktsutbildning i fyra till tolv månader för ca 8 600 soldater varje år för att förbereda krigsplacering (yrkande 35). Motionärerna föreslår även att utbildningen av fallskärms-, lapplands- och gränsjägare ska återupptas (yrkande 50).

I motion 2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) föreslår motionärerna en översyn av behörighetskraven för försvarets grundutbildning (yrkande 11). Motionärerna anser att personer med ofullständiga betyg i centrala ämnen ska kunna söka och antas till grundutbildningen. De personer som sedan anställs i Försvarsmakten föreslås av motionärerna delvis få läsa upp betygen på arbetstid (yrkande 12).

I motion 2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkar motionärerna på att man bör se över möjligheten att bemanna flottan och flygförbanden med kontinuerligt tjänstgörande personal för att kunna upprätthålla en hög beredskap (yrkande 23). Motionärerna beskriver flottan och flygförbanden som måttligt personalkrävande system som kan utveckla hög effekt, speciellt i ett inledande skede av en eventuell konflikt.

Bakgrund och tidigare behandling

Försvarsmakten har i uppdrag av regeringen att, inom given ekonomisk ram, planera för och genomföra grundutbildning med värnplikt för minst 4 000 personer per år 2018 och 2019. Antalet individer som grundutbildas ska sedan öka 2020.

Utskottet beredde frågor om värnplikt och bemanning bl.a. i betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2015/16:FöU8). Utskottet uttalade då att man lade stor vikt vid regeringens pågående översyn av personalsystemet. Den 28 september 2016 överlämnades betänkandet En robust personalförsörjning av det militära försvaret (SOU 2016:63) till regeringen. Utredaren gör där bedömningen att såväl det försämrade omvärldsläget som svårigheterna att på frivillig väg helt bemanna

krigsförbanden motiverar att regeringen fattar beslut om att skyldigheten att mönstra och fullgöra värnplikt åter ska tillämpas.

Med stöd av 1 kap. 3 a § lagen om totalförsvarspflicht fattade regeringen den 2 mars 2017 beslut om att totalförsvarspflichtiga ska vara skyldiga att mönstra och fullgöra grundutbildning med värnplikt. Skyldigheten att mönstra gäller sedan den 1 juli 2017. Skyldigheten att fullgöra grundutbildning med värnplikt gäller sedan den 1 januari 2018. Totalförsvarets rekryterings-myndighet fick av regeringen i uppdrag att kalla totalförsvarspflichtiga födda 1999 till mönstring senast under fjärde kvartalet 2017 för inskrivning till grundutbildning med värnplikt 2018. Försvarsmakten genomför grundutbildning med totalförsvarspflichtiga inskrivna för värnplikt fr.o.m. 2018.

Utskottet konstaterade i betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2016/17:FöU4) att det finns utmaningar i Försvarsmaktens personalförsörjningssystem som medför behov av fortsatta reformer. Vidare var utskottet positivt till regeringens beslut att totalförsvarspflichtiga ska vara skyldiga att mönstra och fullgöra grundutbildning med värnplikt. I betänkandet ansåg sig utskottet inte vara berett att föreslå att riksdagen ska uttala sig om fördelningen av pliktpersonalen mellan stridskrafterna.

För att vara behörig till försvarets grundutbildning krävs betyget godkänt i svenska, matematik och engelska på gymnasienivå. Behörighetskraven behandlades i svaret på interpellation 2017/18:127 om möjligheten att bli soldat. I interpellationssvaret underströk försvarsminister Peter Hultqvist (S) att Försvarsmakten och Totalförsvarets rekryteringsmyndighet är de myndigheter som vet vilken kompetens som krävs för att en individ ska kunna genomföra grundutbildning med värnplikt. Myndigheterna utformar kravprofiler, utifrån vilka de individer som bedöms ha rätt kapacitet och förutsättningar väljs ut.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare ståndpunkt att det finns utmaningar i Försvarsmaktens personalförsörjningssystem som medför behov av fortsatta reformer. Utskottet ser positivt på regeringens beslut att totalförsvarspflichtiga ska vara skyldiga att mönstra och fullgöra grundutbildning med värnplikt och följer noga den fortsatta utvecklingen av bemanningsfrågorna inom Försvarsmakten. Utskottet är fortfarande inte berett att föreslå några åtgärder med anledning av motionerna 2017/18:2017 (SD) yrkandena 32, 35 och 50 samt 2017/18:3222 (M) yrkande 11. Motionerna avstyrks i nu behandlade delar.

Utskottet delar försvarsministerns uppfattning att det i första hand bör vara Försvarsmakten och Totalförsvarets rekryteringsmyndighet som ansvarar för att utforma relevanta kravprofiler för antagande till grundutbildning med värnplikt. Därmed avstyrks motion 2017/18:3222 (M) yrkande 12.

När det gäller fördelning av pliktpersonalen mellan stridskrafterna är utskottet fortfarande inte berett att föreslå att riksdagen ska uttala sig om frågan. Utskottet avstyrker därmed motion 2017/18:3827 (KD) yrkande 23.

Personalförsörjning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om uppgiftslämnande om missförhållanden, likabehandling och personalförsörjning inom Försvarsmakten.

Jämför reservation 4 (M), 5 (V), 6 (M, C, L, KD) och 7 (M, KD).

Motionerna

I motion 2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V) anför motionärerna att regeringen, tillsammans med berörda myndigheter, bör säkerställa att det finns nödvändig information och rutiner för att möjliggöra uppgiftslämnande om sexuellt våld, sexuella trakasserier och liknande missförhållanden för anställda inom Försvarsmakten (yrkande 8). Vidare anför motionärerna att Försvarsmakten bör presentera en plan för hur en jämn könsfördelning kan uppnås inom organisationen senast 2035 (yrkande 13). Motionärerna vill att män och kvinnor ska behandlas lika inom Försvarsmakten och att kvinnor ska representeras i lika hög utsträckning som män, oavsett befattning. Därför vill motionärerna även att Försvarsmakten årligen ska göra en jämställdhetskartläggning (yrkande 14).

Allan Widman m.fl. (L, M, C, KD) anför i motion 2017/18:3220 att regeringen bör verka för att fler söker till officersutbildningen och arbeta för att bättre ta vara på den resurs som reservofficerarna utgör (yrkande 11). Reservofficerarna är enligt motionärerna viktiga för att klara perioder då förbandens personalbehov ökar samt vid plötsligt uppkomna behov. Motionärerna anser att det är problematiskt att reservofficerare som bor på annan ort inte kan kallas in till förbanden för tjänstgöring under en längre period.

I motion 2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 7 och partimotion 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 17 anför motionärerna att Försvarsmaktens behov ska vara styrande för hur försvarets personalförsörjning utformas. Fokus för den återinförda värnplikten måste enligt motionärerna vara att stärka Försvarsmaktens förmåga, inte att möta andra behov i samhället såsom flyktingmottagande och miljöinsatser.

I motion 2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) anför motionärerna att personalen inom Försvarsmakten är en outnyttjad resurs. Exempelvis skulle vissa av specialförbanden kunna användas för att förstärka polisens nationella insatsstyrka (yrkande 13). Majoriteten av förbanden skulle enligt motionärerna

även vid behov kunna utgöra en resurs för att förstärka bevakningen av känsliga objekt, t.ex. större flygplatser vid ett allvarligt terrorhot.

Bakgrund och tidigare behandling

Skyldigheten att mönstra och skyldigheten att fullgöra värnplikt och civilplikt är sedan 2010 könsneutral (prop. 2009/10:160, bet. 2009/10:FöU8, rskr. 2009/10:269). I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 6) understryker regeringen att det är av särskild vikt att Försvarsmakten fortsätter att arbeta för att öka andelen kvinnor inom myndigheten på alla nivåer för att skapa en större rekryteringsbas och därmed bredda kompetensen inom myndigheten. Enligt budgetpropositionen följer regeringen Försvarsmaktens och Totalförsvarets rekryteringsmyndighets arbete med att åstadkomma en jämnare könsfördelning. Likaså följer regeringen de båda myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering av verksamheten.

I Försvarsmaktens regleringsbrev för 2018 framkommer det att myndigheten ska redovisa personal- och befattningskategorier fördelat på kvinnor och män, inklusive tjänstgörande personal utomlands. Försvarsmakten ska enligt regleringsbrevet även redovisa vidtagna och planerade åtgärder för att öka antalet kvinnor på militära befattningar, framför allt på chefsbefattningar. Även en redogörelse för genomfört arbete med likabehandling och icke-diskriminering samt en beskrivning av planerat arbete inom dessa områden ska redovisas enligt regleringsbrevet.

Frågan om jämställdhet och sexuella trakasserier inom Försvarsmakten har behandlats i två interpellationer. I svaret på interpellation 2017/18:205 om kvinnor i Försvarsmakten underströk försvarsminister Peter Hultqvist (S) vikten av att de kvinnor som kommer i kontakt med Försvarsmakten upplever bra bemötande, anpassad utrustning och god utbildning. Försvarsministern lyfte fram att regeringen gett Försvarsmakten, med stöd av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, i uppdrag att se över antagningskrav och kravprofiler så att de är anpassade till myndighetens behov och utifrån ett jämställdhetsperspektiv. På uppdrag av regeringen har Försvarsmakten fastställt kvantitativa mål för fördelningen mellan kvinnor och män på alla nivåer i myndigheten. Under perioden 2018–2020 föreslår myndigheten bl.a. att det ska vara minst 20 procent kvinnor som genomför grundutbildning med värnplikt. Denna andel föreslås öka kommande år. I interpellationssvaret framhövs också vikten av en jämställd värdegrund och nolltolerans i fråga om trakasserier. Även betydelsen av att genomföra värdegrundsfrågor i praktiken samt arbetsgivarens ansvar för att motverka kränkande eller särbehandlande förhållanden i arbetsmiljön lyftes fram.

I svaret på interpellation 2017/18:250 om arbetsmiljön i Försvarsmakten och på Försvarsdepartementet lyfte försvarsministern fram att diskriminering i form av sexuella trakasserier är förbjudet enligt diskrimineringslagen. Arbetsgivare ska arbeta aktivt för att förebygga och främja lika rättigheter och

möjligheter, och det ligger på Försvarmakten att vidta lämpliga åtgärder för att motarbeta trakasserier.

I slutet av november 2017 startade kvinnor som är eller har varit anställda, värnpliktiga eller frivilliga inom Försvarmakten ett upprop mot kränkningar och övergrepp inom försvaret kallat #givaktochbitihop. I samband med uppropet presenterades ett antal vittnesmål om bl.a. sexuella trakasserier, övergrepp och kränkande särbehandling inom myndigheten. Försvarmakten har informerat utskottet med anledning av uppropet. Överbefälhavare Micael Bydén har uttalat att denna typ av agerande är oacceptabelt och strider mot Försvarmaktens värdegrund. Försvarmakten har även redovisat att man vidtagit ett antal åtgärder med anledning av #givaktochbitihop. I redovisningen framkommer bl.a. att samtliga förbandschefer inom Försvarmakten beordrats att redovisa tre åtgärder som de vidtagit under 2017 för att förbättra jämställdheten och hanteringen av kränkande beteende på sitt förband inom områdena kultur, system och utrustning/infrastruktur. Försvarmakten inrättade, för att komplettera den ordinarie rutinen enligt vilken anmälan av sexuella trakasserier görs till närmsta chef eller högre chef vid aktuellt förband, den 1 december 2017 en telefonlinje för anmälan av trakasserier. Vidare arbetar Försvarmakten med att utveckla myndighetens organisationskultur genom värdegrundsarbete samt med att utveckla medarbetarundersökningen FM Vind för att stärka uppföljningsarbetet och knyta resultat till åtgärder för verksamhetsutveckling.

Den 28 september 2016 överlämnades utredningen En robust personalförsörjning av det militära försvaret (SOU 2016:63) till regeringen. Utredningen konstaterar att rekryteringsbasen för officersförsörjningen behöver breddas. Särskilda rekryteringsinsatser bör även göras för att vidga rekryteringsbasen för reservofficerare.

I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 6) framkommer att Försvarmakten lämnat förslag till regeringen om hur fler vägar kan skapas in till officersyrket och om hur den högre officersutbildningen bör utvecklas framöver. Regeringen bedömer enligt budgetpropositionen att merparten av de föreslagna åtgärderna ligger i linje med den försvarspolitiska inriktningspropositionen (prop. 2014/15:109) samt att Försvarmakten kan besluta om merparten av de vidtagna åtgärderna. Enligt propositionen kommer antalet platser till officersutbildningen att utökas, både för officerare och för reservofficerare, till följd av tillskotten i totalförsvarsöverenskommelsen 2018. Regeringen anser att det är angeläget att stärka reservofficerssystemet, bl.a. genom att Försvarmakten tydliggör reservofficerarnas betydelse för och roller inom främst krigsförbandens verksamhet men även genom att utbildningsvolymerna för reservofficerare successivt ökas.

Regeringen har i Försvarmaktens regleringsbrev för 2018 efterfrågat att myndigheten redovisar åtgärder för att öka inflödet av officerare och reservofficerare.

I det försvarspolitiska inriktningsbeslutet för 2016–2020 (bet. 2014/15:F6U11) framhöll utskottet att ett väl fungerande reservofficerssystem

är av stor betydelse för krigsförbanden och för folkförankringen av det militära försvaret. Utskottet delade regeringens bedömning att den säkraste och minst resurskrävande vägen att snabbt stärka reservofficerssystemet är genom grundutbildning av taktiska reservofficerare i form av en kortare inomverksutbildning. I den försvarspolitiska inriktningspropositionen (prop. 2014/15:109) redovisade regeringen bedömningen att reservofficerssystemet ska användas på befattningar som i första hand kräver tjänstgöring vid repetitionsövningar, aktivering eller mobilisering. Reservofficerare bedömdes liksom tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän vara ett kostnadseffektivt sätt att bemanna krigsförbanden med militär personal. Regeringen anförde att reservofficerssystemet ska styras av krigsförbandens behov av militär kompetens.

Utskottet lyfte i betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2016/17:F6U4) fram det centrala i att finna balansen mellan plikt och frivillighet utifrån krigsförbandens behov. Utskottet noterade även att utredningen En robust personalförsörjning av det militära försvaret konstaterat att rekryteringsbasen för officersförsörjningen behöver breddas och att särskilda rekryteringsinsatser även behöver göras för att bredda rekryteringsbasen för reservofficerare.

Utskottets ställningstagande

Det är enligt utskottet en självklarhet att alla i Försvarsmakten har rätt att bli behandlade med respekt och enligt principen om allas lika värde. Sexuella trakasserier, övergrepp och kränkande särbehandling bör med kraft bekämpas. Utskottet konstaterar att Försvarsmakten har redovisat en rad åtaganden för att förbättra jämställdheten och hanteringen av kränkande beteenden. Vidare konstaterar utskottet att regeringen i Försvarsmaktens regleringsbrev för 2018 har gett myndigheten i uppdrag att redovisa personal- och befattningskategorier fördelat på kvinnor och män samt redovisa vidtagna och planerade åtgärder för att öka antalet kvinnor på militära befattningar, framför allt på chefsbefattningar. Enligt regleringsbrevet ska även en redogörelse för genomfört arbete med likabehandling och icke-diskriminering samt en beskrivning av planerat arbete inom dessa områden redovisas. Utskottet avser att noga följa det fortsatta arbetet. Mot bakgrund av detta är utskottet för dagen inte berett att föreslå riksdagen några åtgärder med anledning av motion 2017/18:532 (V) yrkandena 8, 13 och 14. Motionen avstryks i denna del.

Vidare har utskottet noterat att utredningen En robust personalförsörjning av det militära försvaret konstaterat att rekryteringsbasen för officersförsörjningen behöver breddas och att särskilda rekryteringsinsatser även behöver göras för att bredda rekryteringsbasen för reservofficerare. Därmed bekräftar utredaren bilden av att utmaningarna inom personalförsörjningen inte bara gäller gruppbefäl, soldater och sjömän utan även andra yrkeskategorier inom försvaret. Utskottet vill inte föregå beredningen av utredningen En robust personalförsörjning av det militära

försvaret och avstyrker därmed motion 2017/18:3220 (L, M, C, KD) yrkande 11.

Utskottet välkomnar, likt i betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2016/17:FöU4), införandet av könsneutral mönstringsskyldighet och plikttjänstgöring som ett steg för att lösa personalförsörjningsproblematiken inom Försvarsmakten. Utskottet understryker likt tidigare vikten av att finna balansen mellan plikt och frivillighet utifrån krigsförbandens behov, och utskottet följer noggrant utvecklingen av personalförsörjningen inom Försvarsmakten och myndighetens fördelning av tillgängliga resurser. Med detta avstyrker utskottet motionerna 2017/18:3222 (M) yrkande 7, 2017/18:3566 (M) yrkande 17 och 2017/18:3827 (KD) yrkande 13.

Rekrytering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om rekrytering till Försvarsmakten.

Jämför reservation 8 (M), 9 (SD) och 10 (C).

Motionerna

I motion 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkar motionärerna på att Totalförsvarets rekryteringsmyndighet öppnar rekryteringskontor i Norrland för att stimulera rekryteringen i de norra delarna av Sverige (yrkande 46). Vidare anser motionärerna att det är viktigt att attrahera fler kvinnor till försvaret genom kampanjer (yrkande 47).

I motion 2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) påtalar motionärerna behovet av mobila rekryteringskontor (yrkande 10). Motionärerna framhåller att mobila rekryteringskontor är särskilt viktiga för att kunna nå befolkningen i hela landet, inklusive dem som bor där det inte finns någon naturlig koppling till försvaret. Motionärerna anför vidare att en prova-på-vecka i Försvarsmakten bör införas (yrkande 13). Möjligheten att prova på arbetet inom Försvarsmakten kan enligt motionärerna öka intresset för framtida anställning.

Daniel Bäckström m.fl. (C) anför i motion 2017/18:3765 yrkande 3 att förbands- och utbildningsstrukturen i Försvarsmakten bör vara så lokal som möjligt för att rekryteringsbasen ska öka och folkförankringen stärkas.

Bakgrund och tidigare behandling

I 4 § myndighetsförordningen (2007:515) framgår att det är den enskilda myndighetens ledning som ska besluta de närmare föreskrifter som behövs om myndighetens organisation.

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har tidigare fått i uppdrag av Försvarsmakten att utveckla en mobil testplattform i första hand avsedd att användas vid lokala antagningsprövningar för grundläggande militär utbildning (HKV 2012-11-08 23 250:67170). Under 2013 påbörjade myndigheten en EU-upphandling av den mobila enheten tillsammans med Försvarets materielverk. Under hösten 2013 avbröt dock Försvarsmakten upphandlingen av ekonomiska skäl.

Försvarsminister Peter Hultqvist (S) har tidigare svarat på skriftlig fråga 2016/17:20 och skriftlig fråga 2016/17:5 om lokaliseringen av och tillgången till platser för urvalstester hos Totalförsvarets rekryteringsmyndighet. I sitt svar påtalar ministern att utgångspunkten är att beslut om lokalisering av myndigheters verksamhet fattas av myndigheten. Samtidigt påtalar försvarsministern att regeringen avser att verka för att öka spridningen av statliga myndigheter över landet. Försvarsministern förutsätter att myndigheten i sina beslut om omorganisation tar hänsyn till frågor som effektivitet och möjlighet att i sin verksamhet uppfylla ställda krav såväl från statsmakten som från myndighetens nyttjare.

Utskottet konstaterade i betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2016/17:FöU4) att ett brett rekryteringsunderlag är viktigt för en hållbar personalförsörjning och för försvarets folkförankring. Utskottet ansåg dock att det är Försvarsmakten som, inom ramen för den delegerade statliga arbetsgivarpolitiken, i första hand ska utforma rekryteringen för att den ska nå ut till så många som möjligt i alla delar av Sverige för att i förlängningen lägga grunden för att myndigheten ska kunna rekrytera och behålla personal. Utskottet förutsatte att Försvarsmakten kontinuerligt överväger vilka ändamålsenliga och kostnadseffektiva åtgärder som behövs för att bemanna organisationen i enlighet med de beslut som fattats av riksdagen och regeringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin ståndpunkt från betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2016/17:FöU4) att ett brett rekryteringsunderlag är viktigt för en hållbar personalförsörjning och för försvarets folkförankring. Utskottet anser att det i första hand är Försvarsmakten som inom ramen för den delegerade statliga arbetsgivarpolitiken ska utforma rekryteringen för att denna ska nå ut till så många som möjligt och till alla delar av Sverige för att i förlängningen lägga grunden för att myndigheten ska kunna rekrytera och behålla personal. Utskottet utgår från att Försvarsmakten kontinuerligt överväger vilka åtgärder som är ändamålsenliga och kostnadseffektiva för att bemanna organisationen i linje med de beslut som fattats av riksdagen och regeringen. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2017/18:2017 (SD) yrkandena 46 och 47, 2017/18:3222 (M) yrkandena 10 och 13 samt 2017/18:3765 (C) yrkande 3.

Subventioner, premier och villkor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om incitament, subventioner, premier och bostäder till militär personal.

Jämför reservation 11 (M), 12 (SD), 13 (C) och 14 (M, L, KD).

Motionerna

I motion 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkar motionärerna att man bör utreda möjligheten för kontrakterade gruppbefäl, soldater och sjömän att bo kvar på logementen för en låg hyra även efter provanställningstiden (yrkande 37). Motionärerna anför vidare att möjligheten för samma grupp att få tillgång till billig och nyttig lagad frukost, lunch och middag bör utredas (yrkande 39). Riksdagen bör tillkännage för regeringen att möjligheten att subventionera hemresor varannan vecka för kontrakterade gruppbefäl, soldater och sjömän bör utredas (yrkande 40). Motionärerna anför att riksdagen även bör tillkännage för regeringen att en premie ska utlovas när soldater tecknar ett kontinuerligt kontrakt (yrkande 41). Premien ska betalas ut i delar under kontraktstidens gång.

Hans Wallmark m.fl. (M) anför i motion 2017/18:3222 att Försvarsmakten måste förbättra arbetet med att bli en attraktiv arbetsgivare (yrkande 8). En del i detta arbete är enligt motionärerna att se över lönestrukturen och införa olika incitamentssystem i Försvarsmakten (yrkande 9). Incitamenten kan vara både ekonomiska och utbildningsrelaterade. Motionärerna anser att en översyn av Försvarsmaktens anställningskontrakt bör genomföras för att minska antalet personer som avslutar sin anställning i förtid (yrkande 14). Vidare anförts att även kommuner och länsstyrelser bör beakta Försvarsmaktens behov av bostäder i sin långsiktiga planering (yrkande 15). En förutsättning för en hållbar personalförsörjning över hela landet är enligt motionärerna en god bostadsförsörjning – både för dem som genomgår den grundläggande militära utbildningen och för dem som genomgår befäls- och officersutbildning. Slutligen yrkar motionärerna på att samtal mellan Försvarsmakten och civila arbetsgivare initieras för att underlätta för medarbetare att vara tidvis tjänstgörande soldater eller hemvärnssoldater och att kunna delta i övningsverksamhet (yrkande 16). Det finns enligt motionärerna positiva exempel på samarbetsavtal mellan Försvarsmakten och civila huvudarbetsgivare, vilka kan utvecklas ytterligare.

I motion 2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD) föreslår motionärerna att Försvarsmakten ska få möjlighet att tillhandahålla bostäder till sina tillfälligt anställda (yrkande 39). Motionärerna beskriver att ett antal större lärosäten 2009 fick möjlighet att under en försöksperiod tillhandahålla bostäder åt studenter och gästforskare. Motionärerna menar att även

Försvarsmakten borde få samma möjlighet att tillhandahålla bostäder åt sina tillfälligt anställda.

Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkar i motion 2017/18:3765 yrkande 2 att Försvarsmakten ska vara en attraktiv arbetsgivare och fortsätta att arbeta med incitamentsstrukturer. Motionärerna anser att detta är av stor vikt för att fler personer ska välja att bli soldater.

Bakgrund och tidigare behandling

Utskottet behandlade frågan om ersättning vid tjänstgöring i Försvarsmakten inom ramen för budgetbetänkandet för 2015 (bet. 2014/15:1 utg.omr. 6). Riksdagen tillkännagav för regeringen att ett förslag bör tas fram för att införa ett system med tidsdelmål och ekonomisk kompensation liksom andra typer av incitament för vissa personalkategorier i samband med detta (bet. 2014/15:FöU1, rskr. 2014/15:63). Utskottet har även tidigare behandlat dessa frågor i sitt betänkande Försvarets personalförsörjning och personalpolitik m.m. (bet. 2013/14:FöU2).

Regeringen bedömde i den försvarspolitiska inriktningspropositionen (prop. 2014/15:109) att Försvarsmakten inom ramen för den delegerade statliga arbetsgivarpolitiken borde överväga att ta upp diskussioner om incitamentsstrukturer för att uppmuntra att gruppbefäl, soldater och sjömän fullföljer kontrakterad tjänstgöringstid.

Regeringen har därefter fattat beslut om en ny förordning (2015:613) om militär grundutbildning. Förordningen trädde i kraft den 1 januari 2016. Den nya militära grundutbildningen omfattar minst 120 och högst 365 utbildningsdagar. Den nya, längre utbildningen ska ge de särskilda militära färdigheter och kunskaper som behövs för att kunna krigsplaceras i en befattning i totalförsvaret. Enligt förordningen har vidare den som godkänts efter genomförd utbildning rätt till en utbildningspremie med ett belopp som motsvarar vad han eller hon sammantaget fått i månadsersättning under den militära grundutbildningen. Enligt förordningen får Försvarsmakten utfärda föreskrifter om hur utbildningspremien ska beräknas om rekryten har gjort uppehåll i utbildningen eller bytt inriktning på utbildningen.

Försvarsutskottet har tidigare berett frågor om bl.a. fria måltider och hemresor i utskottsbetänkandena Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2014/15:FöU7) och Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2015/16:FöU8). Utskottet konstaterade då att man vid tidigare behandling av frågor om ersättning vid tjänstgöring i Försvarsmakten betonat vikten av att myndigheten ska kunna behålla sin personal. Utskottet framhöll att riksdagen tillkännagett att regeringen bör ta fram ett förslag om att införa tidsdelmål och ekonomisk kompensation liksom andra typer av incitament. Utskottet ansåg inte att riksdagen borde vidta ytterligare åtgärder.

I betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2016/17:FöU4) konstaterade utskottet att Försvarsmakten tagit viktiga steg när det gäller att använda olika typer av incitament. Utskottet lyfte även fram

Försvarsmaktens ansvar för att fortsätta att arbeta med att skapa goda relationer med andra arbetsgivare för att möjliggöra för de tidvis tjänstgörande att skapa sig en väl fungerande arbetssituation. Utskottet underströk även vikten av att arbetet med att utveckla Försvarsmaktens attraktionskraft som arbetsgivare fortsatte.

Den särskilda utredare som i november 2014 avslutade sitt uppdrag om Försvarsmaktens personalförsörjningssystem lämnade förslag på vissa åtgärder i fråga om bostäder. Förslaget innehöll ett tillägg till förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning där Försvarsmakten ges möjlighet att hyra ut bostadslägenheter till gruppbefäl, soldater och sjömän i andra hand (SOU 2014:73 s. 344–353). Utredarens förslag innebär inte att Försvarsmakten ska bli skyldig att tillhandahålla gruppbefäl, soldater och sjömän ett andrahandskontrakt för en lägenhet. Förslaget ska endast ses som en möjlig väg för Försvarsmakten att göra det lättare för sina anställda att få en hyreslägenhet. Enligt huvudregeln i förordningen om statliga myndigheters lokalförsörjning får en myndighet inte ingå hyresavtal för bostadslägenheter i syfte att upplåta lägenheten i andra hand för att förse någon enskild med bostad (9 a §). Enligt ett regeringsbeslut i juli 2010 fick dock universiteten i Uppsala, Lund, Göteborg och Stockholm tillsammans med Karolinska institutet, Kungliga Tekniska högskolan, Malmö högskola, Södertörns högskola och Sveriges lantbruksuniversitet under en provotid, mellan 2010 och 2015, upplåta lägenheter i andra hand för bostadsändamål till studenter på respektive lärosäte. Denna provotid förlängdes först till slutet av 2016 (regeringsbeslut den 23 maj 2013, U2013/03504/UH). Därefter beslutade regeringen den 10 december 2015 om ytterligare förlängning till utgången av 2018 av möjligheten för vissa lärosäten att upplåta lägenheter för bostadsändamål (U2015/05797/UH). Beslutet innebär ett undantag från 9 a § första stycket förordningen om statliga myndigheters lokalförsörjning. Skälen till regeringens beslut är att underlätta den långsiktiga planeringen för de berörda lärosätena och att samtidigt kunna utvärdera försöksverksamheten som undantaget innebär.

Utskottet har vid tidigare behandlingar av frågan om bostäder till gruppbefäl, soldater och sjömän delat bedömningen att en förutsättning för en hållbar personalförsörjning också är en fungerande bostadsförsörjning – både för dem som genomgår grundläggande militär utbildning och för dem som genomgår befäls- och officersutbildning (bet. 2015/16:F6U8 och bet. 2016/17:F6U4). Samtidigt har utskottet konstaterat att det finns många överväganden som måste göras och hänsyn som måste tas för att bostadsförsörjningen ska kunna lösas på ett godtagbart sätt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare framhållit betydelsen av såväl ekonomisk kompensation som andra typer av incitament i betänkande 2014/15:F6U1. Utskottet anser att de första viktiga stegen nu tagits inom området och har för avsikt att fortsätta

att följa hur Försvarsmakten inom ramen för den delegerade statliga arbetsgivarpolitiken fortsätter att verka för att bli en attraktiv arbetsgivare som kan rekrytera och behålla personal så att krigsförbanden kan bemannas och utvecklas i enlighet med riksdagens beslut. I detta ansvar ingår även för Försvarsmakten att fortsätta arbetet med att skapa goda relationer med andra arbetsgivare för att möjliggöra för de tidvis tjänstgörande att skapa sig en väl fungerande arbetssituation. Det är viktigt att det fortsatta arbetet med att utveckla Försvarsmaktens attraktionskraft som arbetsgivare inte avstannar som ett resultat av den plikttjänstgöring som nu återinförts. Utskottet förutsätter att det inte sker. Syftet med motionerna 2017/18:2017 (SD) yrkandena 37 och 39–41, 2017/18:3222 (M) yrkandena 8, 9, 14 och 16 och 2017/18:3765 (C) yrkande 2 får därmed anses tillgodosett, och motionerna avstyrks.

När det gäller frågan om en fungerande bostadsförsörjning uttalade utskottet i sitt ställningstagande i betänkandena 2015/16:FöU8 och 2016/17:FöU4 att man förvisso delar bedömningen att en förutsättning för en hållbar personalförsörjning också är en fungerande bostadsförsörjning – både för dem som genomför grundläggande militär utbildning och för dem som genomgår befäls- och officersutbildningen. Samtidigt konstaterade utskottet att det finns många överväganden som måste göras och hänsyn som måste tas för att bostadsförsörjningen ska kunna lösas på ett godtagbart sätt. Utskottet vidhåller denna uppfattning och utgår från att regeringen vidtar nödvändiga åtgärder för att på ett ändamålsenligt sätt säkerställa bostadsförsörjningen. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2017/18:3222 (M) yrkande 15 och 2017/18:3652 (KD) yrkande 39.

Veteranfrågor och utmärkelser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att införa en medalj för särskilt berömvärda internationella insatser och tillkännager detta för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion 2017/18:122 av Allan Widman (L). Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden om veteranfrågor.

Jämför reservation 15 (M), 16 (SD), 17 (C) och 18 (M, C, L, KD).

Motionerna

Allan Widman (L) yrkar i motion 2017/18:122 på införandet av en medalj för särskilt berömvärda internationella insatser. Motionären anser i enlighet med Veteransoldatutredningen (SOU 2008:91) att existerande medaljer inte delas ut till förmån för dem som deltagit i svenska militära insatser utomlands. Motionären anser vidare att medaljen även borde kunna tilldelas civil personal, exempelvis poliser.

I motion 2017/18:3220 av Allan Widman m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 15 föreslår motionärerna att det införs en årlig medalj för internationella insatser. Motionärerna anser att medaljeringen kan fungera som ett högtidstillfälle där Sverige tackar de som deltagit i internationella insatser. Ceremonin skulle även enligt motionärerna bidra till att väcka uppmärksamhet från allmänheten.

Mikael Jansson m.fl. (SD) föreslår i motion 2017/18:2017 att riksdagen ska tillkännage för regeringen att veteraner i vissa fall ska särbehandlas positivt (yrkande 11). Formen för allmän positiv särbehandling kan enligt motionärerna vara skattelättnader eller avgiftsfrihet. Motionärerna yrkar också på att riksdagen tillkännager för regeringen att den sista söndagen i maj ska vara minnesdag för svenska veteraner (yrkande 12). Att välja en helgdag som minnesdag gör det enligt motionärerna lättare för veteraner och anhöriga att delta.

I motion 2017/18:2719 anför Erik Ezelius m.fl. (S) att det finns ett behov av att se över vård och rehabilitering av de som skadats vid internationella militära insatser. Motionärerna anser att lagen (2010:449) som reglerar ansvarsförhållandet vid internationella militära insatser inte uppfylls. I stället riskerar enligt motionärerna de som drabbas av skador att hamna i ett läge där riksdagen och regeringen hänvisar ansvaret till Försvarsmakten som i sin tur hänvisar det vidare till kommunerna.

Pål Jonson (M) yrkar i motion 2017/18:2753 på att det inrättas ett veterancentrum för personal som deltagit i internationella fredsfrämjande insatser (yrkande 1). Motionären anser att det veterancentrum som etablerats i Stockholm är ett viktigt steg i utvecklingen av en svensk veteranpolitik, men att centrumet inte erbjuder veteraner och deras anhöriga en plats för rekreation i enlighet med vad som föreslagits i utredningen Svensk veteranpolitik. Norge har enligt motionären en mer utvecklad veteranpolitik vilken Sverige bör ta lärdom av. Motionären föreslår därför att ett svenskt centrum etableras i samverkan med, och i geografisk närhet till, den norska veteranverksamheten i Bæreia (yrkande 2).

I motion 2017/18:3222 lyfter Hans Wallmark m.fl. (M) fram vikten av att utveckla den svenska veteranpolitiken (yrkande 17). Motionärerna föreslår bl.a. att Försvarsmaktens aktiva uppföljningsansvar för utlandsveteraner ses över samt att Försvarsmakten överväger att göra veteransamordningstjänster till heltidstjänster.

Markus Wiechel (SD) pekar i motion 2017/18:3339 på vikten av att öka kunskapen om veteranvård och veteraners behov (yrkande 1). För att öka kunskapen anser motionären att två kommittéer bör tillsättas: en med uppgiften att samordna och förbättra mottagandet av veteraner (yrkande 2) och en i syfte att effektivisera samordningen kring berörda instanser (yrkande 3).

I motion 2017/18:3765 anför Daniel Bäckström m.fl. (C) att stödet för veteraner och deras anhöriga ska stärkas (yrkande 6). Motionärerna anser att militära och civila veteraner samt deras anhöriga ska tas väl om hand efter en genomförd utomlandsmission.

Bakgrund och tidigare behandling

I Veteransoldatutredningens slutbetänkande (SOU 2008:91) konstateras att soldater endast undantagsvis tilldelats någon av existerande regeringsmedaljer. Utifrån detta kan det hävdas att nuvarande medaljer inte täcker ändamålet, dvs. de utdelas inte till förmån för de som ingår i internationella militära insatser som Sverige deltar i. Utredningen menar att det är viktigt att uppmärksamma och uppskatta berömvärda insatser i den farliga verksamhet som statsmakterna har beslutat och i vilken soldater riskerar liv och hälsa. Utredningen föreslår därför att regeringen instiftar Regeringens belöningsmedalj för särskilt berömvärda internationella insatser.

I propositionen Modern personalförsörjning för ett användbart försvar (prop. 2009/10:160) anges att regeringen avser att instifta en regerings belöningsmedalj för särskilt berömvärda internationella insatser (prop. 2009/10:160). I juni 2010 gav regeringen i uppdrag åt Statens försvarshistoriska museer (SFHM) att redovisa förslag om en sådan medalj. SFHM redovisade uppdraget i mars 2011.

I betänkande 2014/15:KU8 behandlade konstitutionsutskottet frågan om medalj vid genomförda internationella insatser. Utskottet vidhöll sina tidigare ställningstaganden om att det inte är påkallat med några förändringar i de offentliga belönningssystemen och avstyrkte därför ett motsvarande motionsyrkande. Utskottet avstyrkte återigen i förenklad ordning motionsyrkanden om de offentliga belönningssystemen i betänkande 2016/17:KU29.

I april 2014 presenterade Veteranutredningen sitt slutbetänkande Svensk veteranpolitik – Ett ansvar för hela samhället (SOU 2014:27). I betänkandet framkommer att Försvarsmakten anser att veterandagen bör förläggas den sista helgen i maj, i stället för den 29 maj, för att möjliggöra ett ökat deltagande från veteraner, deras anhöriga och allmänheten.

I betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2016/17:FöU4) konstaterade utskottet att Försvarsmakten högtidlighåller veterandagen den 29 maj varje år och fann därför ingen anledning till ytterligare reglering. Regeringen beslutade den 24 maj 2017 att veterandagen den 29 maj ska vara allmän flaggdag.

Veteranutredningen föreslår i sitt betänkande (SOU 2014:27) att det inrättas en nationell veteranmyndighet med ansvar för att stärka och utveckla veteranfrågorna. Myndigheten skulle enligt förslaget bl.a. ha ett övergripande och sammanhållande nationellt ansvar för veteranfrågor. I mars 2015 tillkännagav riksdagen för regeringen att ett centrum med specialkompetens i veteranfrågor bör inrättas (bet. 2014/15:FöU7, rskr. 2014/15:132).

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 6) redovisar regeringen att Försvarsmakten har etablerat Försvarsmaktens veteranenhet genom en sammanslagning av de resurser som tidigare fanns i Högkvarteret och i Försvarsmaktens HR-centrum. Enhetens huvuduppdrag är bl.a. att vara myndighetens kompetenscentrum för veteran- och anhörigverksamheten. I Försvarsmaktens regleringsbrev för budgetåret 2016 framgår vidare att

Försvarsmakten senast vid halvårsskiftet 2016 ska lämna ett förslag om att inrätta ett veterancentrum.

I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 6) bedömer regeringen att ett särskilt veterancentrum ska inrättas inom Försvarsmakten i syfte att stärka och utveckla myndighetens veteran- och anhörigverksamhet. I betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2016/17:FöU4) välkomnade försvarsutskottet regeringens uppdrag till Försvarsmakten att inrätta ett veterancentrum. Utskottet underströk att regeringens fortsatta arbete med Veteranutredningens förslag att säkerställa omhändertagande av veteraner skulle följas. Försvarsmakten inrättade enligt uppdraget i regleringsbrevet för 2017 den 1 juli 2017 Försvarsmaktens Veterancentrum, lokaliserat i Stockholm.

I och med att centrumet har inrättats bedömer regeringen i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 6) riksdagens tillkännagivande till regeringen om att inrätta ett centrum med specialkompetens i veteranfrågor som omhändertaget. I betänkandet Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (bet. 2017/18:FöU1) instämde utskottet med regeringens bedömning att frågan om veterancentrum är omhändertagen och därmed slutbehandlad.

I betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2016/17:FöU4) behandlades frågan om positiv särbehandling av veteraner. Utskottet vidhöll sin tidigare position att riksdagen inte behöver vidta några ytterligare åtgärder utöver det som utskottet anfört om regeringens ansvar för en sammanhållen veteranpolitik.

I samband med betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2015/16:FöU8, rskr. 2015/16:149) tillkännagav riksdagen för regeringen att den bör vidta de åtgärder som krävs för att konsolidera veteranpolitiken och ytterligare stärka stödet till veteranerna och deras anhöriga i linje med Veteranutredningens förslag.

Regeringen konstaterar i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 6) att Försvarsmakten har fortsatt att arbeta med veteranfrågor; bl.a. har systemet med myndighetens delegerade modell för veteranverksamheten utvecklats. År 2016 införde Försvarsmakten även ett systemstöd för att ytterligare systematisera det lagstadgade femåriga uppföljningsansvaret efter en internationell militär insats. Myndigheten har även utvecklat systemstödet för att underlätta kontakter med veteraner som lämnat Försvarsmakten. Regeringen gör i budgetpropositionen bedömningen att riksdagens tillkännagivande i betänkande 2015/16:FöU8 (rskr. 2015/16:149) är omhändertaget och slutbehandlat i och med att Försvarsmaktens Veterancentrum inrättats.

I betänkandet Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (bet. 2017/18:FöU1) ansåg utskottet att riksdagens tillkännagivande i betänkande 2015/16:FöU8 (rskr. 2015/16:149) inte kan betraktas som slutbehandlat. Utskottet anförde i motiveringen till förslaget om ett tillkännagivande att regeringen borde vidta de åtgärder som krävs för att konsolidera

veteranpolitiken och ytterligare stärka stödet till veteranerna och deras anhöriga i linje med Veteranutredningens förslag (SOU 2014:27). Enligt utskottets mening är därför utredningens förslag om en särskild lag till stöd och hjälp för civila tjänstemän som gjort en internationell insats en viktig del i det arbetet. Utskottet konstaterade att regeringen har valt att inte gå vidare med utredningens förslag i den delen, vilket innebär att stödet för t.ex. polistjänstemän och brandsoldater är sämre än vad som gäller för militär personal med motsvarande erfarenhet. Utskottet föreslog därför med stöd av 9 kap. 16 § riksdagsordningen om utskottsinitiativ att riksdagen skulle ställa sig bakom det som utskottet anförde om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till en särskild lag till stöd och hjälp för civila som gjort en internationell insats och tillkännage detta för regeringen, vilket riksdagen ställde sig bakom (rskr. 2017/18:100).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Veteransoldatutredningens (SOU 2008:91) förslag om att instifta Regeringens belöningsmedalj för särskilt berömvärda internationella insatser inte har förverkligats, samtidigt som regeringen i proposition 2009/10:160 uttalat intentionen att inrätta en sådan. Utskottet anser likt utredningen att det är viktigt att uppmärksamma och uppskatta berömvärda insatser i den farliga verksamhet som statsmakterna har beslutat och i vilken soldater riskerar liv och hälsa, och delar därmed motionärens i motion 2017/18:122 uppfattning att en sådan belöningsmedalj bör införas. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anförde om att införa en medalj för särskilt berömvärda internationella insatser och tillkännager detta för regeringen. Med det anförda tillstyrker utskottet motion 2017/18:122 (L).

Utskottet är däremot inte berett att vidta några åtgärder med anledning av motion 2017/18:3220 (L, M, C, KD) yrkande 15 om att införa en årlig medalj för internationella insatser. Motionen avstyrks.

När det gäller frågan om viss positiv särbehandling av veteraner har utskottet tidigare uttalat att man inte anser att riksdagen behöver vidta några ytterligare åtgärder utöver det utskottet redan anfört om regeringens ansvar för en sammanhållen veteranpolitik. Utskottet har tidigare även anfört att Försvarsmakten högtidlighåller veterandagen den 29 maj varje år och att det inte finns anledning till ytterligare reglering i linje med vad motionärerna föreslår. Utskottet ser ingen anledning att ändra dessa ställningstaganden utan avstyrker motion 2017/18:2017 (SD) yrkandena 11 och 12.

Utskottet välkomnar inrättandet av Försvarsmaktens Veterancentrum i Stockholm och hänvisar till sin tidigare bedömning i betänkandet Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (bet. 2017/18:FöU1) att riksdagens tillkännagivande om veterancentrum är omhändertaget och slutbehandlat i samband med inrättandet. Utskottet avstyrker motion 2017/18:2753 (M) yrkandena 1 och 2.

Som utskottet tidigare anfört är det av vikt att ge personal som tjänstgör i internationella operationer och deras anhöriga ett stöd som står i proportion till de risker och påfrestningar som de utsätts för. Det förutsätter en sammanhållen veteranpolitik och ett kontinuerligt arbete för att förbättra situationen för såväl veteraner som deras anhöriga. Vissa steg har tagits för att göra detta, men ytterligare åtgärder bör vidtas. Utskottet inväntar regeringens beredning av riksdagens tillkännagivande om en särskild lag till stöd och hjälp för civila som gjort en internationell insats och kommer att fortsätta följa regeringens arbete med Veteranutredningens förslag för att säkerställa att omhändertagandet av veteranerna fortsätter att utvecklas i positiv riktning. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2017/18:2719 (S), 2017/18:3222 (M) yrkande 17, 2017/18:3339 (SD) yrkandena 1–3 och 2017/18:3765 (C) yrkande 6.

Utnämningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om utnämningmakten vid vissa anställningar.

Motionen

I motion 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 44 anför motionärerna att Försvarsmakten ska utse befäl upp till överste/kommandör.

Bakgrund och tidigare behandling

Enligt 24 och 25 §§ förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten beslutar regeringen om anställning som generaldirektör, chef för enheten för underrättelse- och säkerhetstjänst, general och amiral. Vidare beslutar regeringen efter förslag från Försvarsmakten om anställningar som generallöjtnant eller viceamiral och generalmajor eller konteramiral, chefsjurist, ekonomidirektör, personaldirektör och vissa andra nyckelbefattningar. Övriga anställningar och placeringar på befattningar beslutas i dag av Försvarsmakten.

Försvarsberedningen framhöll i sin rapport Försvaret av Sverige – Starkare försvar för en osäker tid (Ds 2014:20 s. 102) att regeringen mot bakgrund av det ansvar som ligger på högre befattningshavare i Försvarsmakten i fred, vid höjd beredskap och i krig, liksom före 1999 efter förslag från Försvarsmakten borde besluta om anställning av personer i samtliga generals- och amiralsgrader.

I betänkandet Vissa frågor om Försvarsmaktens personal (bet. 2014/15:FöU7) hänvisade utskottet till Försvarsberedningens förslag och menade att det inte önskade föregripa den kommande propositionen genom att

ta ställning i frågan. Regeringen konstaterade i den försvarspolitiska inriktningspropositionen (prop. 2014/15:109) att den utnämningssmakt som fanns kopplad till vissa nyckelbefattningar är tillräcklig och att regeringen således inte delade Försvarsberedningens uppfattning i denna del. När utskottet beredde ärendet inom ramen för betänkande 2014/15:FöU7 lämnade statssekreterare Jan Salestrand en fördjupad beskrivning av frågan.

I betänkandena 2015/16:FöU8 och 2016/17:FöU4 anför utskottet att man i huvudsak delar Försvarsberedningens syn att mot bakgrund av det ansvar som ligger på högre befattningshavare i Försvarsmakten i fred, vid höjd beredskap och i krig borde regeringen, liksom före 1999 efter förslag från Försvarsmakten besluta om anställningar av generaler och amiraler. Utskottet ansåg sig samtidigt ha förståelse för regeringens konstaterande att den utnämningssmakt som i dagsläget finns kopplad till vissa nyckelbefattningar är tillräcklig. Förändringar i utnämningssmakten skulle kräva en noggrann genomlysning, och utskottet ansåg sig vid beredningstillfället inte ha tillräcklig grund för att föreslå en omedelbar förändring av hur utnämningssmakten fördelar sig mellan regeringen och myndigheten.

Utskottets ställningstagande

När det gäller motion 2017/18:2017 (SD) yrkande 44 vill utskottet hänvisa till sin bedömning i betänkandena 2015/16:FöU8 och 2016/17:FöU4. Utskottet delar således fortfarande i huvudsak Försvarsberedningens syn att mot bakgrund av det ansvar som ligger på högre befattningshavare i Försvarsmakten i fred, vid höjd beredskap och i krig borde regeringen, liksom före 1999, efter förslag från Försvarsmakten besluta om anställningar av generaler och amiraler. Utskottet har samtidigt förståelse för regeringens konstaterande att den utnämningssmakt som i dagsläget finns kopplad till vissa nyckelbefattningar är tillräcklig. Utskottet är fortfarande inte berett att föreslå en omedelbar förändring av hur utnämningssmakten fördelar sig mellan regeringen och myndigheten. Utskottet avstyrker därmed motion 2017/18:2017 (SD) yrkande 44.

Reservationer

1. Värnplikt och bemanning, punkt 1 (M)

av Hans Wallmark (M), Beatrice Ask (M), Lotta Olsson (M) och Lars Püss (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 11 och avslår motionerna

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 32, 35 och 50 samt

2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 23.

Ställningstagande

Försvarsmakten har under de år som den frivilliga personalförsörjningen har funnits haft problem med att den anställda personalen har avslutat sina anställningar i förtid i högre utsträckning än förväntat. Avhoppet kostar försvaret både pengar och förlorad kompetens. Det senaste året har även antalet som sökt till den militära grundutbildningen minskat. Avhoppet och rekryteringsproblemen medför stora utmaningar för försvaret på lång sikt. Det är också en av de främsta anledningarna till att den nya krigsorganisationen tar så lång tid att upprätta. I dag är krigsorganisationen till stor del bemannad av personal som utbildats i det gamla värnpliktssystemet och som inom en ganska snar framtid kommer att falla för åldersstrecket.

För att komma till rätta med dessa problem behöver Försvarsmakten vidta åtgärder. Vi föreslår därför att behörighetskraven för den militära grundutbildningen ses över för att bredda rekryteringen och nå ut till nya grupper i samhället.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

2. Värnplikt och bemanning, punkt 1 (SD)

av Roger Richtoff (SD) och Jeff Ahl (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 32, 35 och 50 samt avslår motionerna

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 11 och

2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 23.

Ställningstagande

I och med återaktiveringen av värnpliktsutbildningen återgår armén till ett system med fredsorganisation och krigsorganisation. Att införa ett renodlat frivilligt försvar utan utbildning av värnpliktiga var ett stort misstag, främst eftersom antalet aktivt engagerade inom försvarssektorn minskade, men även eftersom folkförankringen försämrades.

Samtliga unga män och kvinnor bör mönstra fysiskt på en mönstringsplats. I samband med mönstringen bör även en tredygnskurs genomföras i syfte att lära ut grundläggande överlevnad och möjliggöra kontakt med uniform och lätta vapen.

Värnpliktsutbildningen bör förlängas i ytterligare fyra till tolv månader för fortsatt utbildning av ca 8 600 soldater årligen. Dessa soldater bör även krigsplaceras. Den fortsatta utbildningen bör vara frivillig för kvinnor. Ett ökat antal markförband kommer även att medföra ett ökat behov av reservofficerare, vilka är kostnadseffektiva och bidrar till att stärka folkförankringen.

Fallskärmsjägarskolan i Karlsborg, norrlandsjägarna i Arvidsjaur och lapplandsjägarna i Kiruna bör återupptas, och krigsplacering bör göras av två bataljoner vid respektive ort. När Lapplands jägarregemente är återupprättat ska även gränsjägarförband återinrättas på samma plats. Förbanden ska kunna användas vid militära konflikter men även som stöd till det civila samhället vid större flyktingströmmar. Förbanden ska kunna mobiliseras snabbt och ha mycket kvalificerad teknisk materiel samt god lokalkännedom. Krigsplacering bör göras av fyra bataljoner gränsjägare.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

3. Behörighetskrav, punkt 2 (M, SD, L)

av Allan Widman (L), Hans Wallmark (M), Beatrice Ask (M), Lotta Olsson (M), Roger Richtoff (SD), Lars Püss (M) och Jeff Ahl (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 12.

Ställningstagande

Det senaste året har antalet som sökt till den militära grundutbildningen minskat. Rekruteringsproblemen medför stora utmaningar för försvaret på lång sikt. Det är också en av de främsta anledningarna till att den nya krigsorganisationen tar så lång tid att upprätta. I dag är krigsorganisationen till stor del bemannad av personal som utbildats i det gamla värnplikssystemet och som inom en ganska snar framtid kommer att falla för åldersstrecket.

För att komma till rätta med dessa problem måste Försvarsmakten vidta åtgärder. Vi föreslår att de som har ofullständiga betyg i centrala ämnen ska kunna söka och bli antagna till grundutbildningen. Om personerna vid ett senare tillfälle ska anställas av Försvarsmakten ska viss arbetstid kunna avsättas för att läsa upp betygen.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

4. Personalförsörjning, punkt 3 (M)

av Hans Wallmark (M), Beatrice Ask (M), Lotta Olsson (M) och Lars Püss (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 7 och

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 17 och

avslår motion

2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 8, 13 och 14.

Ställningstagande

Återaktiveringen av värnplikten är motiverad med bakgrund av det försämrade omvärldsläget och utifrån de problem som funnits när det gäller rekrytering och en hög andel avhopp. Att införa ett blandsystem av frivillighet och värnplikt stärker hållbarheten och långsiktigheten i försvarets personalförsörjning.

Vi föreslår därför att Försvarsmaktens behov ska styra utformningen av förvarets personalförsörjning. Värnpliktiga bör därför inte ta del i exempelvis flyktmottagning eller genomförandet av miljöinsatser.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

5. Personalförsörjning, punkt 3 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 8, 13 och 14 samt
avslår motionerna
2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 7 och
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 17.

Ställningstagande

Det är viktigt att Sverige agerar både nationellt och internationellt för att förbättra arbetet med FN:s resolutioner 1325 och 1820. Meddelarfriheten måste därför gälla för anställda inom Försvarsmakten som påtalar missförhållanden i fråga om sexuell våld, oavsett om de arbetar i Sverige eller internationellt. Regeringen bör därför i kontakt med berörda myndigheter säkerställa att det finns tillgänglig information och nödvändiga rutiner för att möjliggöra uppgiftslämnande om sexuell våld, sexuella trakasserier eller liknande missförhållanden för anställda inom Försvarsmakten oavsett arbetsplats.

Den 2 mars i år beslutade regeringen att återuppväcka värnplikten, och både män och kvinnor ska kallas till mönstring. Detta ger betydligt bättre förutsättningar för en jämställd försvarsmakt. Andelen män respektive kvinnor som gör värnplikt bör dock noga följas och utvärderas i syfte att uppnå en jämn könsfördelning. Försvarsmaktens egen handlingsplan för

jämställdhetsintegrering gäller under perioden 2015–2018. Den saknar dock tillräckliga mätbara kvantitativa och kvalitativa mål. För att uppnå kraven på delaktighet i resolution 1325 måste Försvarsmaktens genusarbete intensifieras. Jag vill se en försvarsmakt där kvinnor och män är jämlika och där kvinnor representeras i lika hög utsträckning som män, oavsett befattning. När dagens nyfödda fyller 18 och kallas till mönstring ska de mötas av en jämställd försvarsmakt. Jag föreslår att regeringen ger Försvarsmakten i uppdrag att återkomma med en plan för hur man ska uppnå en jämn könsfördelning på organisationens olika nivåer till senast 2035. Försvarsmakten bör också få i uppdrag att göra en årlig jämställdhetskartläggning.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänna detta för regeringen.

6. Officerare och reservofficerare, punkt 4 (M, C, L, KD)

av Allan Widman (L), Hans Wallmark (M), Beatrice Ask (M), Lotta Olsson (M), Mikael Oscarsson (KD), Lars Püss (M) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3220 av Allan Widman m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 11.

Ställningstagande

Under flera år har Försvarsmakten haft svårt att få tillräckligt många sökande till officersutbildningen. Detta innebär i förlängningen att tillgången på officerare blir lidande, vilket är ett allvarligt problem och en begränsande faktor. Det finns inte tillräckligt med officerare inom försvaret för att kunna hantera arbetsuppgifter som exempelvis utbildning av soldater och genomförandet av internationella insatser.

Under perioder när förbandens personalbehov ökar är reservofficerarna en oundgänglig del av Försvarsmakten. Reservofficerarna är även viktiga för att klara plötsligt uppkomna behov för en större tjänstgörande försvarsmakt. Trots detta använder inte förbanden reservofficerarna på ett bra sätt. Försvarsmakten har visserligen avsatt medel för öka användningen av reservofficerare vid förbanden, men förbanden kan inte kalla in reservofficerare som bor på en annan ort för längre tjänstgöringsperioder.

Vi föreslår att regeringen, för att Försvarsmakten ska kunna fungera, vidtar åtgärder för att få fler att söka sig till officersutbildningen samt för att bättre ta till vara den resurs som reservofficerarna utgör.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

7. Stöd till samhället, punkt 5 (M, KD)

av Hans Wallmark (M), Beatrice Ask (M), Lotta Olsson (M), Mikael Oscarsson (KD) och Lars Püss (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 13.

Ställningstagande

Försvarsmakten har kompetenser och resurser som skulle kunna spela en stor roll vid olika typer av samhällspåfrestringar. Under lång tid har det funnits en uttalad tveksamhet från politiker och myndigheter om att utnyttja Försvarsmaktens olika förmågor vid händelser där olika civila myndigheter bär huvudansvaret. Nedmonteringen av de militära och civila staber som hade kunnat samverka i krig har lett till att kunskapen om Försvarsmaktens olika möjligheter att stödja det civila samhället till mycket stor del försvunnit. Detta innebär att dessa befintliga statliga resurser riskerar att bli outnyttjade i situationer där de skulle kunna göra stor nytta, att olika myndigheter anskaffar system där likartade system redan finns inom Försvarsmakten, att det byggs parallella kompetenser inom statsförvaltningen samt att underhållskostnaderna för olika system blir höga för att materielanskaffning och underhåll inte samordnas mellan civila myndigheter och Försvarsmakten. Även effekten av eventuella insatser blir mindre eftersom berörda civila myndigheter inte övat ihop med olika komponenter ur Försvarsmakten och därmed inte heller vet hur resurserna skulle kunna utnyttjas på bästa sätt.

Vi föreslår därför att vissa specialförband ska kunna användas för att förstärka polisens nationella insatsstyrka.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

8. Rekrytering, punkt 6 (M)

av Hans Wallmark (M), Beatrice Ask (M), Lotta Olsson (M) och Lars Püss (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 10 och 13 samt avslår motionerna

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 46 och 47 samt

2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Det senaste året har antalet som sökt till den militära grundutbildningen minskat. Rekryteringsproblemen medför stora utmaningar för försvaret på lång sikt. I dag är krigsorganisationen till stor del bemannad av personal som utbildats i det gamla värnpliktsystemet och som inom en ganska snar framtid kommer att falla för åldersstrecket.

För att komma till rätta med dessa problem behöver Försvarsmakten vidta åtgärder. Vi föreslår därför mobila rekryteringskontor för att kunna marknadsföra anställning i Försvarsmakten. Detta är viktigt för att kunna nå befolkningen i hela landet och särskilt dem som bor där det inte finns någon naturlig koppling till försvaret som t.ex. ett regemente eller en hemvärnsgrupp.

För att ytterligare öka intresset för att arbeta inom Försvarsmakten föreslår vi att myndigheten ska arbeta mer med prova-på-utbildningar. De frivilliga försvarsorganisationerna kan användas för att informera om verksamheten i skolan samt arrangera prova-på-utbildningar.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

9. Rekrytering, punkt 6 (SD)

av Roger Richtoff (SD) och Jeff Ahl (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 46 och 47 samt avslår motionerna
2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 10 och 13 samt
2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi föreslår att Totalförsvarets rekryteringsmyndighet öppnar ett rekryteringskontor i Norrland för att stimulera rekryteringen till Försvarsmakten.

Vi understryker även vikten av att genomföra kampanjer för att attrahera fler duktiga kvinnor till försvaret. Kvinnor har tillfört Försvarsmakten mycket och bör lyda under samma regler som män eftersom fienden inte frågar om kön först.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

10. Rekrytering, punkt 6 (C)

av Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 3 och
avslår motionerna
2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 46 och 47 samt
2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 10 och 13.

Ställningstagande

Det försämrade omvärldsläget, inte minst i vår del av världen, kräver en ökad försvarsförmåga. Fortsatta steg bör nu tas för att långsiktigt stärka den svenska försvarsförmågan. Jag anser att det är viktigt med ett hela-landet-perspektiv när försvaret nu utvecklas och tillförs mer resurser. Hela landet ska försvaras även om geografiska prioriteringar kan behöva göras utifrån rådande hotbild. Det är särskilt viktigt att säkerställa arméns krigsförband och deras förmåga. För att öka rekryteringsbasen och stärka folkförankringen föreslår jag att förbands- och utbildningsstrukturen blir så lokal som möjligt.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

11. Subventioner, premier och villkor, punkt 7 (M)

av Hans Wallmark (M), Beatrice Ask (M), Lotta Olsson (M) och Lars Püss (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 8, 9, 14 och 16 samt avslår motionerna

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 37 och 39–41 samt 2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Försvarsmakten har under de år som den frivilliga personalförsörjningen har funnits haft problem med att den anställda personalen har avslutat sina anställningar i förtid i högre utsträckning än förväntat. Avhoppet kostar försvaret både pengar och förlorad kompetens. Det senaste året har även antalet som sökt till den militära grundutbildningen minskat. Avhoppet och rekryteringsproblemen medför stora utmaningar för försvaret på lång sikt. Det är också en av de främsta anledningarna till att den nya krigsorganisationen tar så lång tid att upprätta. I dag är krigsorganisationen till stor del bemannad av personal som utbildats i det gamla värnpliktssystemet och som inom en ganska snar framtid kommer att falla för åldersstrecket.

För att komma till rätta med dessa problem måste Försvarsmakten vidta åtgärder. Vi vill se ett antal åtgärder som syftar till att göra Försvarsmakten till en mer attraktiv arbetsgivare för att behålla kompetent arbetskraft över tid och minska avhoppet i förtid. Det krävs att Försvarsmakten har ett bra helhetserbjudande för de som är intresserade av att arbeta hos myndigheten.

En källa till avhopp kan vara utformningen av de anställdas kontrakt. Det kan t.ex. gälla längden på tjänstgöringen och vilka övriga åtaganden man gör samt hur enkelt det är att bryta kontraktet i förtid. Vi anser därför att en översyn av Försvarsmaktens anställningskontrakt bör genomföras.

Det behövs även en översyn av lönestrukturen hos Försvarsmakten och hur lönerna hos myndigheten förhåller sig till arbeten med motsvarande kompetenskrav på den reguljära arbetsmarknaden. Det gäller såväl ingångslöner som löneutveckling över tid. Vi anser även att det är viktigt att Försvarsmakten arbetar vidare med att införa ett relevant incitamentssystem som faller ut efter viss tid i anställningen. Försvarets behov av olika kompetenser bör reflekteras i incitamentssystemet. Anställda bör erbjudas både ekonomiska och utbildningsrelaterade incitament. Det senare kan t.ex.

handla om att Försvarsmakten skulle kunna återbetala en del av de tidvis anställas studieskuld.

Slutligen måste samverkan med såväl näringsliv som offentliga arbetsgivare förbättras. Det finns i dag positiva exempel på samarbetsavtal mellan Försvarsmakten och civila huvudarbetsgivare kring de tidvis tjänstgörande soldaterna och sjömännen. Samarbetena ger ett mervärde till både arbetsgivaren och den anställde. Konceptet bör kunna utvecklas och breddas ytterligare, inte minst genom att ge offentliga arbetsgivare en instruktion att söka samarbete med Försvarsmakten kring tidvis anställd personal.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

12. Subventioner, premier och villkor, punkt 7 (SD)

av Roger Richtoff (SD) och Jeff Ahl (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 37 och 39–41 samt avslår motionerna

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 8, 9, 14 och 16 samt 2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi var emot införandet av det nya personalförsörjningssystemet, men så länge det är aktuellt ska det optimeras. Det bör därför utredas såväl lämplighetsmässigt som ekonomiskt om kontrakterade gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS-K) kan få rätt att bo kvar på logementen för en låg hyra efter provanställning, kan slippa förmånsbeskattning för enklare mat i fält, kan få tillgång till billig och nyttig lagad mat vid boende på logement samt om de kan få subventionerade hemresor varannan vecka. GSS-K ska få en premie efter en tredjedel av kontraktet och en premie när hela kontraktet löpt ut. Alla GSS-K ska erbjudas tillsvidareanställning. Inga nya kontrakt av typen GSS-K ska tecknas.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

13. Subventioner, premier och villkor, punkt 7 (C)

av Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 2 och avslår motionerna

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 37 och 39–41 samt 2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 8, 9, 14 och 16.

Ställningstagande

För att stärka den svenska försvarsförmågan är det viktigt att Försvarsmakten ses som en attraktiv arbetsgivare. Det perspektivet får inte glömmas bort nu när värnplikten har återinförts. Det är viktigt att fler väljer att utbilda sig till och arbeta som exempelvis soldater. För att uppnå detta föreslår jag att incitamentsstrukturen inom Försvarsmakten utvecklas.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

14. Personalbostäder, punkt 8 (M, L, KD)

av Allan Widman (L), Hans Wallmark (M), Beatrice Ask (M), Lotta Olsson (M), Mikael Oscarsson (KD) och Lars Püss (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 15 och 2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 39.

Ställningstagande

En förutsättning för en hållbar personalförsörjning över hela landet är enligt vår bedömning en god bostadsförsörjning – både för dem som genomför den grundläggande militära utbildningen och för dem som genomgår befäls- och officersutbildning. Ett antal större lärosäten har i dag på försök möjlighet att

tillhandahålla bostäder åt studenter och gästforskare. Vi anser att även Försvarsmakten bör ges samma möjlighet att tillhandahålla bostäder åt sina tillfälligt anställda och föreslår därför detta. Försvarsmakten har i dag på sina håll akut behov av att hitta bostäder åt hundratals anställda soldater. För den som har en anställning framstår en sängplats på en förläggning inte som så lockande.

Vi föreslår även att Försvarsmaktens behov särskilt ska beaktas i det kommunala bostadsförsörjningsansvaret och i länsstyrelsernas ansvar för analys och uppföljning av bostadsförsörjningen och dess planering.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

15. Veteranfrågor, punkt 9 (M)

av Hans Wallmark (M), Beatrice Ask (M), Lotta Olsson (M) och Lars Püss (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 17 och
avslår motionerna
2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 11 och 12,
2017/18:2719 av Erik Ezelius m.fl. (S),
2017/18:2753 av Pål Jonson (M) yrkandena 1 och 2,
2017/18:3339 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3 och
2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 6.

Ställningstagande

De första stegen har tagits för att skapa en sammanhållen veteranpolitik. Några av de åtgärder som genomförts är förstärkt uppföljningsansvar för Försvarsmakten efter genomförd insats, kontaktpersoner för anhöriga i Försvarsmakten och att en särskild veterandag med statsceremoniell status har införts. I den veteranutredning som presenterades 2014 finns ytterligare förslag som syftar till att stärka stödet för veteranerna och ge dem det erkännande de förtjänar för insatser i rikets tjänst och i nationens intresse. Bland annat pekas på behovet av en översyn av tiden för Försvarsmaktens aktiva uppföljningsansvar för utlandsveteraner samt att Försvarsmakten bör överväga att göra veteransamordningstjänster till heltidstjänster. Vi föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att genomföra detta.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

16. Veteranfrågor, punkt 9 (SD)

av Roger Richtoff (SD) och Jeff Ahl (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 11 och 12 samt avslår motionerna

2017/18:2719 av Erik Ezelius m.fl. (S),

2017/18:2753 av Pål Jonson (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 17,

2017/18:3339 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3 och

2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 6.

Ställningstagande

Veteransoldatpolitiken ska ge stort stöd till dem som verkat i internationell tjänst och till deras anhöriga. För att underlätta deltagande av veteraner och deras anhöriga vid minnesdagen för svenska veteraner föreslår vi att dagen flyttas till den sista söndagen i maj.

Vi anser även att det bör inrättas någon form av allmän positiv särbehandling för veteraner, t.ex. viss skattebefrielse eller avgiftsfrihet. Även en tilläggs pension bör inrättas i form av en veteranpension ämnad för svenska medborgare som gjort utlandstjänst.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

17. Veteranfrågor, punkt 9 (C)

av Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 6 och

avslår motionerna
2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 11 och 12,
2017/18:2719 av Erik Ezelius m.fl. (S),
2017/18:2753 av Pål Jonson (M) yrkandena 1 och 2,
2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 17 och
2017/18:3339 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Jag anser att de soldater, officerare och civilanställda som genomför utlandsmissioner ska mötas med stor respekt. Även deras familjer och nära anhöriga har ofta ett stort ansvar hemma och känner oro under tiden missionen pågår. Det är viktigt att det finns ett ordentligt omhändertagande efter en mission, och jag vill därför utveckla stödet till landets veteraner, både militära och civila, samt deras anhöriga.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

18. Årlig medaljering för internationella insatser, punkt 11 (M, C, L, KD)

av Allan Widman (L), Hans Wallmark (M), Beatrice Ask (M), Lotta Olsson (M), Mikael Oscarsson (KD), Lars Püss (M) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3220 av Allan Widman m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 15.

Ställningstagande

Försvarsmakten genomför årligen olika ceremonier för att uppmärksamma viktiga insatser. En årlig medaljering för internationella insatser skulle vara ett sätt att visa uppskattning för de uppoffringar som gjorts för Sverige och demokratin globalt. Medaljeringen skulle kunna väcka uppmärksamhet från allmänheten och precis som andra ceremonier fungera som ett högtidstillfälle där Sverige tackar de modiga personer som tjänstgjort i det allmännas tjänst, med livet som insats.

Vi föreslår därför att regeringen inför en årlig medaljering för internationella insatser.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännage detta för regeringen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:122 av Allan Widman (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om instiftande av en medalj för särskilt berömvärda internationella insatser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i kontakt med berörda myndigheter bör säkerställa att det finns tillgänglig information och nödvändiga rutiner för att möjliggöra uppgiftslämnande gällande sexuellt våld, sexuella trakasserier eller liknande missförhållanden för anställda inom Försvarsmakten oavsett arbetsplats, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försvarsmakten bör uppdras att återkomma med en plan för hur man ska uppnå en jämn könsfördelning inom organisationens olika nivåer till senast 2035 och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försvarsmakten bör uppdras att genomföra en årlig jämställdhetskartläggning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att veteraner i vissa fall bör särbehandlas positivt (avsnitt 5.1) och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den sista söndagen i maj ska vara minnesdag för svenska veteraner (avsnitt 5.1) och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtliga unga män i en årsklass ska mönstras på plats – för kvinnor är detta frivilligt – (avsnitt 12.1) och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om värnpliktsutbildning i ytterligare 4–12 månader (olika befattningar) för fortsättningsutbildning (FSU) av ca 8 600 soldater årligen för krigsplacering (avsnitt 12.1) och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten för kontrakterade gruppbefäl, soldater och sjömän att få rätt att bo kvar på logementen för en låg hyra

- även efter provanställningstiden (avsnitt 12.3) och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten för kontrakterade gruppbefäl, soldater och sjömän som bor på logement att få tillgång till billig och nyttig lagad frukost, lunch och middag (avsnitt 12.3) och tillkännager detta för regeringen.
 40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten för kontrakterade gruppbefäl, soldater och sjömän att få subventionerade hemresor varannan vecka (avsnitt 12.3) och tillkännager detta för regeringen.
 41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en premie ska utlovas när soldater tecknar ett kontinuerligt kontrakt, GSS/K, premien utbetalas efter 1/3 av, efter 2/3 av och när hela kontraktet löpt ut, (avsnitt 12.3) och tillkännager detta för regeringen.
 44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försvarmakten ska utse befäl upp till överste/kommendör (avsnitt 12.8) och tillkännager detta för regeringen.
 46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Pliktverket bör öppna ett rekryteringskontor i Norrland för att stimulera rekrytering i norr (avsnitt 12.10) och tillkännager detta för regeringen.
 47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det är viktigt att genom kampanjer attrahera fler duktiga kvinnor till försvaret (avsnitt 12.11) och tillkännager detta för regeringen.
 50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbildningen av fallskärms-, lapplands- och gränsjägare ska återupptas (avsnitt 14.2) och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2719 av Erik Ezelius m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att se över vård och rehabilitering av de som skadas vid internationella militära insatser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2753 av Pål Jonson (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett veterancentrum för personal som deltagit i internationella fredsfrämjande insatser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att etablera ett sådant veterancentrum i samverkan med, och i geografisk närhet till, den norska veteranverksamheten i Bæreia och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3220 av Allan Widman m.fl. (L, M, C, KD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om officers- och reservofficersutbildning och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en årlig medaljering för internationella insatser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försvarsmaktens behov ska styra utformningen av försvarets personalförsörjning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försvarsmakten måste förbättra arbetet med att bli en attraktiv arbetsgivare och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lönestruktur och skapa olika incitamentssystem i Försvarsmakten och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av mobila rekryteringskontor och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behörighetskraven för försvarets grundutbildning och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta dem som har ofullständiga betyg i centrala ämnen och som anställts i Försvarsmakten få använda viss tid till att läsa upp dessa betyg och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en prova-på-vecka i Försvarsmakten och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av Försvarsmaktens anställningskontrakt med syfte att minska antalet som slutar i förtid, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner och länsstyrelser ska beakta Försvarsmaktens behov av bostäder i sin långsiktiga planering och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att initiera samtal mellan Försvarsmakten och civila arbetsgivare för att underlätta för medarbetare att vara tidvis tjänstgörande soldat eller hemvärnssoldat och att kunna delta i övningsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att fortsätta att utveckla den svenska veteranpolitiken och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3339 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kunskapen kring veteranvården och veteraners behov och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en kommitté med uppgiften att samordna och förbättra mottagandet av veteraner och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en kommitté med syfte att effektivisera samordningen kring berörda instanser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försvarsmaktens behov ska styra utformningen av försvarets personalförsörjning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD):

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge möjlighet för Försvarsmakten att tillhandahålla bostäder till sina tillfälligt anställda och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försvarsmakten ska vara en attraktiv arbetsgivare och arbeta vidare med incitamentsstrukturen så att fler personer väljer att jobba inom Försvarsmakten, exempelvis som soldat, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbands- och utbildningsstrukturen i Försvarsmakten ska vara så lokal som möjligt så att rekryteringsbasen ökar och folkförankringen stärks, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för stärkt stöd för veteraner och deras anhöriga och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om personalförsörjning och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att bemanna flottan och flygförbanden med kontinuerligt tjänstgörande personal för att kunna upprätthålla en hög beredskap och tillkännager detta för regeringen.